

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-668469-IV-DZ/II

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 18.07.2011.

Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze

Na tle spraw badanych w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich wyłonił się problem dotyczący realizacji uprawnień funkcjonariuszy Policji, a także emerytów i rencistów policyjnych i uprawnionych członków ich rodzin do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów.

Prawo funkcjonariuszy Policji do lokalu mieszkalnego wynika wprost z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.). Stosownie do art. 88 ust. 1 tej ustawy, policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.

Natomiast uprawnienie emerytowanych funkcjonariuszy Policji do lokalu mieszkalnego zostało im przyznane w ustawie z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004r. Nr 8, poz. 67 ze zm.). Stosownie do postanowień art. 29 ust. 1 tej ustawy funkcjonariusze zwolnieni ze służby, uprawnieni do policyjnej emerytury lub renty, mają prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości lub podległych im organów, albo Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby. Do mieszkań tych stosuje się przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy.

Trzeba także zwrócić uwagę, że prawo do lokalu mieszkalnego, określone w art. 29 ust. 1 wyżej powołanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) oraz ich rodzin, przysługuje również członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty policyjnej, oraz po zmarłych emerytach i rencistach, do czasu przydzielenia zastępczego lokalu mieszkalnego, nie krócej jednak niż na czas posiadania uprawnień do policyjnej renty rodzinnej (art. 29 ust. 2 i 3 ustawy).

Zgodnie z art. 90 ustawy o Policji w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 21 maja 2009r. o zmianie ustawy o Policji (Dz.U. Nr 115, poz. 959), na lokale mieszkalne dla policjantów przeznaczają się lokale będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podległych mu organów. Obecne brzmienie tego przepisu, jak wynika z uzasadnienia rządowego projektu zmiany ustawy o Policji (druk sejmowy nr 1845), stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawnego do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 września 2008r., sygn. akt K 7/07 (Dz. U. 171, poz. 1065). W uzasadnieniu do tego projektu podkreśla się również, że obowiązek zapewnienia lokali mieszkalnych funkcjonariuszom Policji spoczywa na państwie i jego organach.

W piśmie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 sierpnia 2010r. (znak: BMP-079-3800/10/AK - kopia pisma w załączeniu) wskazano m.in., że jakkolwiek ustawa o Policji nakłada na organy Policji obowiązek zapewnienia funkcjonariuszom odpowiednich warunków lokalowych, w tym poprzez przydział lokali mieszkalnych, to jednak Policja (z wyjątkiem niewielkiej liczby mieszkań znajdujących się w budynkach będących własnością Skarbu Państwa i pozostających w trwałym zarządzie Policji), nie dysponuje zasobem mieszkaniowym do zakwaterowania policjantów i w związku z tym zmuszona jest kwatrować zainteresowanych w lokalach stanowiących własność gmin, których jest jedynie dysponentem. W tym celu podejmowane są starania w celu wypracowania z władzami samorządowymi porozumień określających zasady dysponowania lokalami stanowiącymi własność organów samorządowych.

Z informacji nadesłanych przez Komendanta Stołecznego Policji w piśmie z dnia 7 kwietnia 2011r. (znak: WN-3402/3268/2011 - kopia pisma w załączeniu) w indywidualnej sprawie badanej w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, że znowelizowany w 2009 roku art. 90 ustawy o Policji pozbawił zarówno Komendę Stołeczną Policji, jak i Komendy Rejonowe Policji działające na terenie m.st. Warszawy prawa do swobodnego dysponowania dotychczasowym zasobem mieszkaniowym. Chodzi tu o lokale, które pozostawały w dyspozycji Policji i były własnością miasta. Obecnie z chwilą zwolnienia takiego mieszkania automatycznie wygasa dyspozycja Policji i

taki lokal należy zwrócić właścicielowi. Lokale te stanowiły 90% całego zasobu lokali stołecznej Policji. Rada Miasta Stołecznego Warszawy podjęła Uchwałę Nr LVIII/1751/2009 z dnia 9 lipca 2009r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasoby miasta stołecznego Warszawy (Dz.Urz.Woj.Mazowieckiego Nr 132, poz. 3937), która określa m.in. zasady wynajmowania lokali mieszkalnych będących własnością Miasta - funkcjonariuszom Policji. Liczba lokali wydzielona dla funkcjonariuszy została określona w § 40 ust. 1 Uchwały, zgodnie z którym z mieszkaniowego zasobu wydziela się nie więcej niż 1% zwalnianych rocznie lokali z przeznaczeniem do wynajęcia funkcjonariuszom Komendy Stołecznej Policji, Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej m.st. Warszawy i Straży Miejskiej m.st. Warszawy. W roku 2010 liczba lokali przeznaczonych dla policjantów wyniosła 3.

We wspomnianym na wstępie piśmie Komendant Stołeczny Policji zwrócił także uwagę, że w myśl zapisów Uchwały lokal mieszkalny można wynająć jedynie funkcjonariuszowi i tylko na czas trwania służby w jednostkach położonych na terenie Warszawy. Powyższe oznacza, że Komenda Stołeczna Policji nie posiada lokali mieszkalnych, które można by było przydzielić emerytowanym funkcjonariuszom, pomimo faktu, że prawo do lokalu gwarantuje im art. 29 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) oraz ich rodzin.

W świetle przedstawionych okoliczności zachodzi zatem obawa, że resort spraw wewnętrznych i administracji oraz podległe mu organy nie posiadają zasobu mieszkań wystarczających na zaspokojenie występujących w tym zakresie potrzeb. Oznaczałoby to, że zawarte w ustawie o Policji, jak również w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) oraz ich rodzin prawo funkcjonariusza a także emeryta i rencisty policyjnego oraz członków ich rodzin uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu, emerycie lub renciście policyjnym, do lokalu mieszkalnego ma w istocie charakter iluzoryczny. W listach do Rzecznika Praw Obywatelskich emeryci policyjni oczekujący latami na przydział lokalu wskazują, że jakkolwiek ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) oraz ich rodzin przyznaje im prawo do uzyskania pomocy na budownictwo mieszkaniowe na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszy, to jednak nie stać ich na zakup lokalu na wolnym rynku. Omawianej grupie obywateli nie przysługują również takie uprawnienia związane ze służbą, jak równoważnik za brak lokalu, o którym mowa w art. 92 ust. 1 ustawy o Policji.

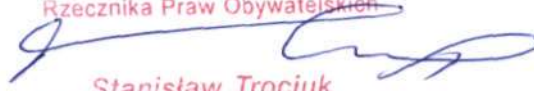
W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich stan, w którym przepisy powszechnie obowiązującego prawa gwarantują określonej grupie obywateli prawo podmiotowe - prawo do mieszkania, będącego w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji lub podległych mu organów, a prawo to w praktyce nie jest realizowane z uwagi na niezapewnienie

wystarczającego zasobu lokali mieszkalnych na ten cel, nie może być akceptowany z punktu widzenia wyinterpretowanej z art. 2 Konstytucji RP zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez to państwo prawa.

Z wyżej przedstawionych względów, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o zajęcie stanowiska w omawianym zakresie, jak również o rozważenie możliwości podjęcia efektywnych działań w celu uzyskania do swojej dyspozycji mieszkań dla zaspokojenia potrzeb wskazanej wyżej grupy obywateli.

Rzecznik Praw Obywatelskich będzie wdzięczny za poinformowanie o zajętych przez Pana Ministra stanowisku.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Załączniki: 2